

Foto: MIKAEL BENGTTSSON

Torgny Nilssons stora akrytmålning "Tält". Är det vackert med ett rödsvitt tält uppslagna mitt på en grön ång? Och vad finns inne i tältet?

KONST

DET FULA

Umeå Konst högskola i samverkan med professor Tom Sandqvist

Charlotta, Malin, Matilda Allberg

Medverkande konstnärer: Katja Ahlénius, Matilda Allberg, Anna-Karin Andersson, Roland Bejer, Kristian Berglund, Jonte Björklund, Joakim Danell, Nilda Engvall, Emil Holmer, Mattia Hansén, Göta Haymo, Christian Kullmann, Magnus Lindgren, Stina Lundin, Torgny Nilsson, Camilla Rosberg, Lena Roussinova, Knutta Wester, Märten Åhsberg
Synvirkor: Noretås, Skellefteå
Till och med 8 september

Fult eller vackert? Nilda Engvall har följt redhusstyttes och drömmilan i "Redhusstytte/Drömmilan". Två boendeformer ställs mot varandra. Är drömmilan vackrare? Eller är det helt enkelt så att man lyckligare om man bor i villa?

Arkitekten och möbelformgivaren Gerrit Thomas Rietveld påbörjade 1928 arbetet med att skapa den numera så välkända röd/vit stolen. Med denna som utgångspunkt har Roland Bejer/Joakim Danell formgivit och tillverkat "All time classic" i marmorat trä.

Varför är det fula fult?

Varför tycker vi att vissa saker är fula?

Varför tycker vi att till exempel en trasig och smutsig kaffekopp är ful i jämförelse med en hel och ren kopp?

Hur ska vi definiera det som är fult?

Hur upplever vi själva fullheten?

Det vackra eller det sköna har varit föremål för estetiska diskussioner i seidel, men det fula har fått leva i skymundan som det skönas motsats och negation. Varför?

Orden är skrivna av professor Tom Sandqvist, konstvetare och inläsningsvetare verksam vid Umeå Konst högskola, och hämtade från förordet till boken "Det fula - från antikens skönhets till Paul McCarthys" (Rastor förlag). Orden får också tjäna utgångspunkt för ut-

ställningen "Det fula" på Synvirkor i Skellefteå. 19 elever från Konst högskolan i Umeå ställer ut 18 verk: måleri, foto, design, video och installationer.

Gudomligt skönt

Genom årtusendena har det sköna kopplats samman med det goda, det sanna, ja rent ut sagt det gudomliga. I den västerländska kulturen har de guds krafterna avbildats som vackra, bildlösa, inte ställen utan ett medlöst, snickarsat tryck, medan de onda krafterna varit, om inte direkt misshandlade, så inte långt därifrån. Den onde avbildas med horn i pannan, svans och en hudfärg som hade han drabbats av all världens kallbrand. I skarp kontrast till detta står Den heliga skriftens guda krafter från med en rättsvill hänförelse sköna.

Men på senare tid har det fula trängt sig fram: samtidskonsten är skarpig, inte ställer motstånd, snarast skär i öronen, klämmodet svart och brunt. Det är med detta

som utgångspunkt man ska se utställningen "Det fula". För vad är fult? Och vem bestämmer vad som är fult?

Konventioner styr

Matilda Allbergs svartvita video "Det funktionsorduliga" visar hennes betror morfar, pappa och henne själv. Samtliga med kroppsliga defekter: hörliggenhet, svulst, amputerat ben, ett avsaknad finger och skadade ögon. Förmodligen kan vi säga om att det inte är estetiskt vackert, men vad är det för konventioner som styr vårt tyckande?

Eller ta Roland Bejers fotomontage "Nordiska ljus, Paris-Umeå" med oförklarlig konst från Umeå och ett monument ritat av Albert Speer, byggd för att tillfälligt tillfredsställa turisternas arkitektoniska önska. Umeås monument kan vi utan några större problem betrakta som tilltalande, medan Albert Speers kända skrämselbild. Här är det dock betydligt lättare att definiera varför Speers monument upplevs

skrämslande och motståndande. Vi vet ju alla vad monumentet står för.

Ett debattinlägg

Det är bara ett par exempel från utställningen, som man möjligen mer ska betrakta som ett inlägg i debatten om gränsen mellan estetiskt och estetiskt. Eller som Tom Sandqvist fortsätter i sitt förord till boken "Det fula - från antikens skönhets till Paul McCarthy": "Håller det fula på att erövra allt eget existensberättigande i takt med den konstnärliga utvecklingen? Händer på hjärtat, hur många av oss kan - egentligen - längre lynka ett något är entydigt fult? Inga det fulas 're-missans' i ett kulturhistoriskt övergripande perspektiv som handlar om ständigt nya gränsvärderingar i det så kallade postmoderna och postindustriella samhället?"

MIKAEL BENGTTSSON

Foto: Peredigm = konst, världsbild.